

A magyar gyárak emiatt egyáltalán nem tudnak cipőt készíteni. Ami készlet van, az Németországból kerül hozzánk. Egy régi cipőnek talpalása 20 koronába kerül. A gyapjú áremelkedését részben az idézte elő, hogy Románia körülbelül egy évvel ezelőtt Magyarországból és Ausztriából nagymennyiségű gyapjút szerzett be, ami az árakat 80—100 százalékkal fölverte. A gyapjúkiviteli tilalmat tehát kissé későn léptették életbe. Az Olaszországgal való hadiállapot is hozzájárult a kézmű- és divatárucikkek emelkedéséhez, mert még jobban megnehezítette az anyagok beszerzését.

Magyarország nemzeti vagyona.

Irt: Gál Miksa.

Azt mondja Fellner idézett könyvében, amidőn a nemzeti vagyon mikéntjéről elmélkedik: „A népvagyon (nemzeti vagyon) mindazon gazdasági javak és értékek összessége, amelyek egy bizonyos időpontban egy államilag szervezett nép rendelkezésére állanak. A népvagyon több, mint az államhoz tartozó fizikai személyek vagyonának összege. Mert a népvagyon nemcsak azokból a javakból áll, amelyek az egyes fizikai személyek vagyonát képezik, hanem azon vagyontételekből is, amelyek a jogi személyek vagyonaként szerepelnek (társaságok, községek, törvényhatóságok, testületek, alapítványok, állam stb.) A népvagyon a nép gazdasági erejének összességéből áll.”

Fellner dr. ezen elméletét, a nemzeti vagyon összetételének ezen elemzését és definícióját elfogadjuk. S mert elfogadjuk, az általa eszközölt számszerű egybeállítását, dacára már általunk 4. és 5. tétel alatt eszközölt pótlásnak, még mindig hiányosnak tartjuk. Mert hiszen összeállításában csakis a fekvő, kézzel fogható, látható vagyont értékelte. Hát vajjon csak ezekből a tételekből áll a nép és a nemzet vagyona? Csak a tárgyi értékekből és csak a tárgyi értékekkel bíró tételekből? S ha igen, akkor mikép egyezteteti Fellner dr. ezt az általa is, de már előtte mások által is felállított azon generális tételt, hogy a nép és nemzet vagyona a nép, tehát a nemzet gazdasági erejének összességéből áll! Ez az erő, ez a népben, illetve a nemzet minden egyes tényezőjében szunnyadó erő, az nem bír értékkel? Az talán értéktelen, avagy csak értékelhetlen? Ha ma egy államot alkotnánk és oda mindazon javakat, amelyeket Fellner dr. értékel, szóval a materiális vagyontételeket odaállítjuk, de magát a népet, a nemzetet, a fizikai személyeket vagy egyedül, vagy társaságokká szervezve kihagyjuk belőle, bírnak-e ezek a materiális értékek? Lehet-e azokat egyáltalán értékelni? Ez az az erő, amelynek összességéből rekrutálódik egy nép és egy nemzet és annak vagyona, ez az erő csak holt felszerelésben nyer kifejezést? A feldolgozó elme, a nyers erő, az amely életet, forgalmat, szóval értéket kölcsönöz ezeknek, — az nem-e éppoly kiegészítő része a nemzetvagnonnak, mint maga a tárgy? Annak a nagy családnak az egyesei, amelyet mi államnak nevezünk, azok teljesen értéktelenek-e? Azok a miniszterek s államférfiak, akiket a család fő, tehát az uralkodó a család kormányzásával megbíz, azok a törvényhozók, akiket a nemzet egyrészt, a korona másrészt választ és kinevez, azok a

tanárok és tanítók, akik a népet és annak szaporulatát nevelik, tanítják, azok az orvosok, akik a közegészségügyre ügyelnek, bírák, jogászok, mérnökök, építésszek, írók, művészek, az ipari és kereskedelmi élet szellemi munkásai, vajjon azok a kézi munkások, akik tudásuk s erejük felhasználásával a nemzeti vagyon gyarapítását az egyes fizikai vagy jogi személy vagyonának öregbitése által elősegítik, vajjon mindezek értéktelenek? Nem-e ép oly kiegészítő részei ezek a nemzetvagnonnak, mint holt tárgyak? Emezeknek reális, amazoknak ideális, intellektuális értékük, de értékük feltétlenül van. S ha van: beállítandó. Az bizonyos, hogy az évenkénti kivándorlás bármely nemzet vagyonára nézve veszteséget jelent, kivéve ha a gyarmatosítás céljából vagy olyasmért történik, melynek nyomán az erőszakos gyarmatosítás járhat.

Valamely nemzet vagyona a nép gazdasági erejének összességéből áll. Ez az összesség erőre, az erő élő szellemi és kézi erőre, tehát munkára és holt erőre, tehát pénzre, anyagra oszlik. Ha egy nemzet vagyonát akarjuk összeállítani, nemcsak a holt erőket kell számításba vennünk, hanem az élő erőt is, különben nem értékeljük az egész vagyont, hanem annak csak egy részét, annak csak a reális értékkel bíró részét, de az intellektuális értékkel rendelkezőt figyelmen kívül hagyjuk.

Fellner dr. összeállításából ez az erő, ennek értékelése hiányzik; mi azt nem hagyhatjuk ki.

Előbb a szellemi erő értékelését fogjuk megkísérlni és pedig szintén a jövedelem alapján, amelyből fogjuk annak tőkeértékét fejleszteni.

(Vége következik.)

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

Jótekonycélu előadás.

A Korzó-mozi nyári helyisége ma este teljesen megtelt közönséggel, amelyet ezuttal nem kizárólag a szórakozási törekvése, hanem az érző szíve is vitt az ismert lokalitásba. Szenzációs film nem került vetítésre, revelációt előidéző művészetet sem hirdettek a plakátok, csak arról értesítették a közönséget, hogy a Korzó-mozi igazgatósága ma kezdi meg azt a jótekonyságu-ciklust, ami a szegedi rokkant katonák javát kívánja szolgálni. Nemesebb, emberségesebb törekvést nem ismerünk ma, mint segíteni azokon a rokkant hősökön, akik vérük hullása árán védték meg az országot az ellenség beözönlésétől.

A közönség megérezte ennek a jótekonysági akciónak a jelentőségét és élni tudott az alkalmal. Egy kissé zavarban is vagyunk, hogy kalapemelve kit is köszöntsünk elsősorban: a közönséget-e, mely meghozta a szívek áldozatát, vagy a Korzó-mozi igazgatóságát, amely a saját áldozata mellett alkalmat adott a legszebb áldozatra? Mindkét faktornak az érzése kielégülést találhat abban az anyagi sikerben,

ami a mai — kezdő — előadást nyomon kísérte.

Nemcsak anyagi részében, de belső tartalmában is sikerült az előadás. A közreműködők: jobbára a szegedi szintársulat tagjai, minden elismerésre érdemes készséggel álltak a szent cél szolgálatába és mindent elkövettek, hogy a közönséget egy pár órán keresztül kellemesen elszórakoztassák. Törekvésük elismerő tapsokkal találkozott. Ez volt a kizárólagos honoráriumuk.

Az estély műsorát a honvédszenekar játéka vezette be. A derék zenekar, *Fichtner Sándor* vezénylete mellett a *Szép Galathea* nyitányát adta elő. Majd énekszámok, apró tréfák előadása következett. *Déri Rózsi* vidáman, jóízűen kuplét adott elő, *Hilbert Janka* a Pilangó kisasszony nagy áriáját, *Erkel* „A magyar nemzet” című dalát énekelte, pihent, csengő hangon, *Pintér Böske* két kabaré-nótát énekelt hangulatosan, majd *Bende Lászlóval* együtt táncolt, aki szintén kabaré-dalokat énekelt. És a műsorban szerepelt *Mihó László* is, a szintársulatnak volt tagja, aki majdnem két évig küzdött a haretéren és most, hogy szabadságot kapott, hazajött, hogy a bajtársak javára az előadásban közreműködjen. *Bakanótákat* adott elő, pompásan, hangulatosan, sok közvetlenséggel. Három kabaré-tréfa is színre került és pedig: a *Kérek cukrot*, amelyet *Szegő Endre* és *Ferenczy Frigyes* adott elő, a *Hátha dominóznánk?*, amelyet *Tamás Rezső*, a *Délmagyarország* munkatársa irt és amelyben *Szegő Endre*, *Körmendy Kálmán*, *Ferenczy Frigyes* és *Bende László* szerepeltek és végül a *Sárga, vagy görög?*, amelyet *Déri Rózsi* és *Körmendy Kálmán* szólaltatott meg. Az apró tréfák tetszettek a közönségnek, nemkülönben a szereplők játéka is. *Hilbert Jankát* *Fleischer Antal*, az Operaház tagja, míg *Bende Lászlót* *Sauerwald Géza* kísérte zongorán.

A konferáló tisztét *Tamás Rezső*, a „*Délmagyarország*” munkatársa töltötte be. Elmés volt, ötletes és mindvégig mulattató. Ami ebben a városban kinövés, ferdeség, konferálásába beleszórt és pompásan szatirizálta. Szatirájának noha tompított az éle, de elevenbe vágó, amellet a jó izlés határait tul nem lépő. A közönségnek igen tetszett mindaz, amit mondott és ahogyan mondta. Nem *Nagy Endre* utánczat volt a konferálása, hanem sajátosan egyéni és ebben is rejlett sikerének titka. A közönség szívesen hallgatta, humorát élvezte és tapssal adózott a nyujtott élvezetért.

Az est jövedelme méltó a célhoz.

Krémer H. férfi- és női ruha-üzlete

Kossuth Lajos-sugarat .

Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás. — Férfi- fiu és leányka-kalapok.

Telefon 773.

Telefon 773.

Alkalmi könyvvásár Várnay L. könyvkereskedésében, Szegeden.

===== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be. =====